

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Vtrùm actus notionales sint voluntarii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

VIII. Queres quartò : Quis sit terminus formalis actuum notionalium, Essentia, an Relatio? Respondetur terminum formalem communicatum esse Essentiam, terminum verò formalem productum esse Relationem: ex his autem præcipua est Essentia, utpote tam Relationum, quàm Attributorum radix & fundamentum, ut dictum est numero præcedente.

SECTIO SECUNDA.

Utrum actus notionales sint voluntarii.

I. PARS affirmativa suaderi videtur; Concilium enim Sardicense anathematis damnavit asserentes, Quod neque Consilio, neque voluntate Pater genuerit Filium. Patrem etiam voluntariè genuisse Filium S. Hilarius, S. Clemens Romanus, & alii affirmant. Hoc autem de spiritu Sancto, multo certius videtur, utpote qui per voluntatem & amorem à Patre & Filio procedit.

II. In contrarium verò facit Concilium Toletanum II. in Confessione enim fidei sic habet: Deus Pater Filium nec voluntate, nec necessitate genuisse credendus est &c. Quod etiam docet S. Cyrillus Alexandrinus lib. I. Theauri, cap. octavo.

III. Hac Conciliorum & Patrum dicta conciliari haud difficulter possunt, si dicamus, quando Concilia asserunt processionem hæc non esse voluntarias, solum voluisse non esse liberas, ut fingebant Ariani, qui ut Filium Dei probarent esse creaturam, dixerunt eum liberè esse productum. Idem est de Spiritu Sancto, cujus productio nequit ullo modo esse libera, magis quàm productio Filii. Ratio autem utriusque est, Filius enim & Spiritus Sanctus sunt verus Deus, ac proinde necessariò & essentialiter existunt, nec possunt non esse, & produci.

IV. Quando ergo Henricus in summà, art. 6. q. 1. & Scotus in I. dist. 10. q. unicà, processionem Spiritus Sancti dicunt esse liberam, per liberum non intelligunt indifferens ad existendum & non existendum, sed tantum liberum à coactione: quo etiam sensu sumendum est testimonium illud Concilii Toletani, num. 2. citatum, dum dicit Patrem æternum nec voluntate, nec necessitate genuisse Filium, vult enim nec liberè eum genuisse nec coactè. Eodem modo intelligendus est S. Ambrosius lib. 4. de fide ad Gratianum, cap. 4. dum generationem Verbi liberam appellat.

Difficultas peculiaris est circa generationem Filii, quomodo possit esse voluntaria; certum enim est non procedere à voluntate ut à principio à quo: hoc enim modo Filius, ut postea dicemus, non procedit à voluntate, sed à solo intellectu. Neque etiam ideo est voluntaria, quia provenit à voluntate quasi inclinante & determinante intellectum ad Verbi generationem, nil enim opus inclinatione hujuscemodi, seu determinatione, cum ex infinità propensione ac pondere, & omnino necessariò Filius producat. Et hoc etiam modo intelligendum est dictum illud Concilii Toletani asserentis Filium non fuisse genitum voluntate, quia voluntas non prævenit Sapientiam: & S. Ambrosius numero præcedente relatus, dum dicit Generationem non esse posteriorem voluntate Dei.

Mihi ergo probabilis videtur cum P. Suarez hic, lib. 6. de Trin. cap. 4. & aliis, Generationem Filii esse voluntariam, voluntate non antecedente, sed consequente; ratione scilicet complacentiæ, quam Pater habet de hac generatione & Filio existentibus. Ratio est, nihil enim voluntum, est quin præcognitum; voluntas siquidem in nihil ferri potest, quod ei ab intellectu non repræsentatur; cum ergo hæc complacentia sit de generatione, supponit generationem cognitam, ergo eam supponit positam; Pater quippe cognoscendo, seu intelligendo generat.

Dices: Pater pro illo priori, quo generat, cognoscit hanc complacentiam, & ex illà cognitã generat Filium, ergo illa est pro priori ad generationem. Negatur tamen consequentia; aliud enim est complacentiam illam, pro, seu in illo priori videri existentem, aliud videri existentem pro priori: primo modo, non secundo Pater videt eam complacentiam, loquendo ratione nostrã, & prout eam concipimus ad modum rerum creaturum; in quibus volitio semper sequitur intellectiõnem; & Pater hac ratione eam videndo, communicat etiam illam Filio, utpote cui, ut supra vidimus, omnia dat, præter esse Patrem. Sed hac de re plura dicentur infra, dum de Personis in particulari.

Circa actum notionalẽ, quo producit Spiritus Sanctus, minor est difficultas quomodo sit voluntarius; voluntas enim in Patre & Filio est illius principium, utpote à quibus, tanquam amor eorum mutuus, & reciprocus procedit: de quo plura postea, dum de Spiritu Sancto, ejusque productione peculiariter agetur.

V. Generatio Filii non est à voluntate ut principio à quo.

VI. Complacentia, per quã generatio Verbi dicitur voluntaria, est consequens generationem.

VII. Complacentia hæc pro illo priorico gnoscitur, sed non ut existens pro priori.

VIII. Quomodo Spiritus Sancti processio sit voluntaria.

